

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 17 juli 2017

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 49.116/II/N

[...]

[...]

Betreft: klacht tegen de stad Oostende en het OCMW van Oostende betreffende het verspreiden van een meertalige flyer

Mijnheer de burgemeester,

Ter zitting van 14 juli 2017 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT) in haar Nederlandse afdeling (NA) een klacht ingediend tegen de stad Oostende en het OCMW van Oostende met betrekking tot het bus-aan-bus verspreiden van een meertalige folder. Meer bepaald is de folder opgesteld in vijf talen, met name het Nederlands, Frans, Engels, Russisch en Arabisch en werd deze verspreid binnen het Westerkwartier in Oostende.

Op haar vraag om toelichting deelde u aan de VCT het volgende mee:

“Deze brochure kwam tot stand in het kader van de Proeftuin Zorginnovatie ‘Onlinebuurten’. Deze door het IWT, Vlaamse overheid, goedgekeurde proeftuin heeft een aantal projecten lopend in Brugge en Oostende.

Deze projecten hebben als centrale doelstelling het versterken van het sociale weefsel en ook het integreren van de kwetsbare groep senioren, o.a. op vlak van de digitale snelweg. In Oostende werden er twee projecten ontworpen:

1. iPad, Straffe Koffie
2. Burenhulp

Deze projecten concentreerden zich op de wijk Westerkwartier in Oostende. Dit is een zogenaamde ‘aandachtswijk’; dit is een wijk waar een aantal samenlevingsproblemen zich concentreren. Voor Westerkwartier in concreto: vergrijzing, kansarmoede, sociaal isolement en nu de laatste twee decennia de instroom van een groot aantal nieuwkomers.

Het is onder andere de bedoeling van de projecten om deze doelgroepen meer en beter deel te laten nemen aan het maatschappelijk leven, o.a. rond ‘burenhulp’. Hiertoe werd een oproep op papier in de vorm van een brochure opgemaakt. Gezien de hierboven geschetste bovengemiddelde aanwezigheid van nieuwkomers die het Nederlands niet of onvoldoende onder de knie hebben. Vandaar dat deze specifieke brochure in meerdere talen werd opgemaakt.

(...)

Volgens een advies 47.040 van 22 mei 2015 van de Nederlandstalige kamer van de Vaste Commissie Taaltoezicht, en de daarop volgende vonnissen rond dezelfde materie, zijn er vier

voorwaarden verbonden aan het gebruik van een andere taal dan het Nederlands in de communicatie met de burger:

- Er kan geen sprake zijn van een systematisch gebruik van vreemde talen. Het gebruik van een vreemde taal gebeurt uitzonderlijk of als overgangsmaatregel (d.w.z. tijdelijk) en in beperkte gevallen.
- Het gebruik van een vreemde taal wordt verantwoord door een bijzonder doel, bv. het bevorderen van de integratie, anderstaligen informeren over het bestaan van dienstverlening, anderstaligen uitnodigen om deel te nemen aan het Nederlandstalig gemeenschaps- en cultuurleven, verzekeren van de veiligheid.
- De anderstalige tekst is bestemd voor een specifiek doelpubliek.
- De vreemde taal wordt gebruikt naast de voorgeschreven taal (in casu het Nederlands) en de anderstalige tekst bevat niet meer of andere informatie dan de originele boodschap. Er wordt bovendien uitdrukkelijk vermeld dat de anderstalige tekst een vertaling is uit het Nederlands, zodat duidelijk is dat iedereen over dezelfde informatie beschikt.

(...)

Wij wensen daarbij volgende opmerkingen met betrekking tot dit dossier te maken:

- De meertalige flyer waarvan sprake in deze klacht kunnen wij, gezien het uitzonderlijke en specifieke karakter van de publicatie, het doel daarvan en het verspreidingsgebied, onmogelijk als een systematisch gegeven beschouwen.
- De verspreiding van de flyer heeft tot doel om binnen een bepaalde buurt activerend en outreachend op te treden als publieke instantie, d.w.z. door het aansporen van de buurtbewoners om toe te treden tot een project dat hen sterker met elkaar wil verbinden. Wij zijn van oordeel dat dit het noodzakelijk maakt om elk van de buurtbewoners zo direct mogelijk te kunnen bereiken. Gezien de feitelijkheid van de taalbeheersing van deze diverse buurt - en los van de initiatieven die mijn diensten dienaangaande treffen - was een meertalige communicatie genoodzaakt en geoorloofd.
- Gezien onze eerder aangehaalde argumenten mag blijken dat het hier inderdaad om een specifiek doelpubliek gaat. De buurt waarin deze flyer werd verspreid wordt gekenmerkt door een divers en multicultureel karakter, waarin veel talen en culturen thuis zijn. Daarenboven ging het niet om een flyer die de hele bevolking van de stad diende te bereiken.
- De flyer werd steeds in het Nederlands en de andere taal (bijkomend) persoonlijk, met de nodige verduidelijking, afgegeven.”

*

* *

De stad Oostende en het OCMW van Oostende zijn plaatselijke diensten in de zin van artikel 9 van de op 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT).

Het verspreiden van folders dient beschouwd te worden als berichten en mededelingen aan het publiek en zijn derhalve onderhevig aan artikel 11, § 1 SWT dat het volgende bepaalt:

“De plaatselijke diensten, die gevestigd zijn in het Nederlandse of het Franse taalgebied stellen de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn uitsluitend in de taal van hun gebied.”

De Nederlandse afdeling van de VCT is er zich van bewust dat administraties en openbare diensten regelmatig in contact komen met een anderstalig publiek door de aard van de dienstverlening (bv. stedelijke integratiedienst) en door specifieke projecten die door stedelijke diensten worden ontwikkeld (bv. culturele centra).

De VCT heeft in haar adviespraktijk geoordeeld dat een beperkt gebruik van nuttige vreemde talen toelaatbaar kan zijn. Een viertal voorwaarden worden daarbij cumulatief gesteld:

- Er kan geen sprake zijn van een systematisch gebruik van vreemde talen. Het gebruik van een vreemde taal gebeurt uitzonderlijk of als overgangsmaatregel (d.w.z. tijdelijk) en in beperkte gevallen.
- Het gebruik van een vreemde taal wordt verantwoord door een bijzonder doel, bv. het bevorderen van de integratie, anderstaligen informeren over het bestaan van dienstverlening, anderstaligen uitnodigen om deel te nemen aan het Nederlandstalig gemeenschaps- en cultuurleven, verzekeren van de veiligheid.
- De anderstalige tekst is bestemd voor een specifiek doelpubliek.
- De vreemde taal wordt gebruikt naast de voorgeschreven taal (in casu het Nederlands) en de anderstalige tekst bevat niet meer of andere informatie dan de originele boodschap. Er wordt bovendien uitdrukkelijk vermeld dat de anderstalige tekst een vertaling is uit het Nederlands, zodat duidelijk is dat iedereen over dezelfde informatie beschikt.

De Nederlandse afdeling van de VCT kan derhalve aanvaarden dat, gelet op de doelstellingen van het project 'burenhulp', o.m. maatschappelijke integratie en het versterken van de sociale cohesie in de buurt en wanneer het project zich voor bepaalde activiteiten wenst te richten tot een anderstalig publiek, bepaalde publicaties in een aantal nuttige vreemde talen worden verspreid, op voorwaarde dat duidelijk blijkt dat het bij de anderstalige teksten om vertalingen uit het Nederlands gaat door bovenaan de teksten "vertaling uit het Nederlands" te vermelden en dat het Nederlands op de eerste plaats komt zodat duidelijk is dat iedereen over dezelfde informatie beschikt (zie VCT-adviezen nrs. 48.068 van 15 april 2016; 48.062 van 15 april 2016; 47.176 van 2 oktober 2015; 47.040 van 22 mei 2015). Deze uitdrukkelijke vermelding dat het een vertaling uit het Nederlands betreft, ontbreekt echter in de desbetreffende folder.

De VCT, Nederlandse afdeling, acht de klacht ontvankelijk en gegrond.

Een afschrift van dit advies wordt gestuurd aan de klager.

Hoogachtend,

De Voorzitter van de Nederlandse afdeling,

[...]